

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.124:616:372.881.111.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20502451>

Лінгвометодичне забезпечення теми «Нормативний аспект англійської термінології медичного тексту. Концепт, поняття, термін»

Бєбих Валентина Володимирівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Театральна
2, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4378-0978>

Прийнято: 06.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація: У статті представлено лінгвістичне та методичне забезпечення процесу оволодіння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Доктор філософії» англійською медичною термінологією, яке спрямоване на поглиблення знань, необхідних для наукової діяльності, читання міжнародної літератури та комунікації. У фокусі дослідження спеціалізована лінгвометодична підтримка у здобутті навичок, що стосуються забезпечення лінгвістичної нормативності медичних термінів.

Мета роботи полягає у розробці комплексного аналізу змісту та особливостей організації концептосфери «rehabilitation» шляхом виявлення та аналізу мовних засобів організації концепту «surgery», що вербалізують його як складову концептосфери «rehabilitation».

На різних етапах дослідження використовуються такі загальнонаукові та лінгвістичні методи: дефініційний та компонентний аналіз, контекстуальний аналіз, структурно-семантичний аналіз.

Результати. В рамках дослідження на основі засобів мовної репрезентації концепту та його когнітивних властивостей змодельовано структуру аналізованої концептосфери «rehabilitation», зокрема її компонента – концепта «surgery». Практична значущість результатів полягає у можливості використання отриманих даних: у навчальному процесі майбутніх медичних працівників; у дослідницькій діяльності; при укладанні англо-українських термінологічних словників; для участі у міжнародних медичних конференціях; у міжнародній співпраці та професійній мобільності фахівців; для перекладу реабілітаційної документації.

Висновки. Медична термінологія, як частина загальної термінології, характеризується високим ступенем нормативності, що забезпечує точність і однозначність в описі медичних явищ. У термінології медичного тексту концепт, поняття та термін тісно пов'язані, але мають різні значення.

Концептуальний опис реабілітації як стратегії здоров'я та концепту «surgery» як його компоненту може служити посиланням для будь-якої професійної дисципліни, пов'язаної з реабілітацією всередині чи поза сектором охорони здоров'я та для постачальників послуг.

Ключові слова: *медичний дискурс, аспіранти, поняття, термін, концепт, концептосфера, реабілітація, хірургія.*

Linguistic and methodological support for the topic "Normative aspect of the English terminology in medical text. Concept, notion, term"

Valentyna Bebykh,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Foreign Languages

Bukovyna State Medical University, Chernivtsi, 2 Teatralna Street, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-4378-0978>

***Abstract:** The article presents linguistic and methodological support for the process of mastering English medical terminology by students pursuing the third (educational and scientific) level of higher education, 'Doctor of Philosophy', aimed at deepening the knowledge necessary for scientific activity, reading international literature and communication. The research focuses on specialised linguistic and methodological support in acquiring skills related to ensuring the linguistic standardisation of medical terms.*

The aim of this study is to conduct a comprehensive analysis of the content and organisational features of the 'rehabilitation' concept sphere by identifying and analysing the linguistic means used to organise the concept of 'surgery', which verbalise it as a component of the 'rehabilitation' concept sphere.

The following general scientific and linguistic methods are used at various stages of the study: the method of exhaustive sampling; definitional and component analysis; contextual analysis; and structural-semantic analysis.

Results. Within the framework of the study, based on the linguistic means of representing the concept and its cognitive properties, the structure of the analysed concept sphere 'rehabilitation' was modelled, in particular its component – the concept 'surgery'. The practical significance of the results lies in the potential use

of the data obtained: in the training of future healthcare professionals; in research activities; in the compilation of English-Ukrainian terminology dictionaries; for participation in international medical conferences; in international cooperation and the professional mobility of specialists; and for the translation of rehabilitation documentation.

Conclusions. Medical terminology, as part of general terminology, is characterised by a high degree of standardisation, which ensures accuracy and unambiguity in the description of medical phenomena. In the terminology of a medical text, the concepts, notions and terms are closely interrelated but have different meanings.

The conceptual description of rehabilitation as a health strategy and the concept of 'surgery' as its component can serve as a reference for any professional discipline related to rehabilitation within or outside the healthcare sector, as well as for service providers.

Keywords: *medical discourse, postgraduate students, notion, term, concept, concept sphere, rehabilitation, surgery.*

Постановка проблеми. Проблема підготовки лікарів до міжкультурної комунікації займає важливе місце в сучасних лінгвістичних та методичних дослідженнях, проте окремі аспекти проблеми потребують подальшого вивчення. Вивчення проблеми вимагає багатогранного аналізу та комплексного підходу. Порівняльні теоретико-методологічні дослідження дозволили виявити прогресивні ідеї зарубіжного та вітчизняного досвіду. Вивчення англomовної академічної комунікації в аспірантурі вищого навчального закладу набуло особливого значення в контексті «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної грамотності (CEFR)».

Протягом останніх кількох десятиліть дослідження медичного дискурсу, пов'язаного з педагогічними питаннями, розвивалися разом з іншими

аспектами англійської мови для медичних цілей. Багато досліджень було проведено щодо викладання англійської мови в медичних університетах як невід'ємної частини підготовки майбутніх медичних працівників. Основними темами були: розробка навчальних програм, підходи до викладання, розробка матеріалів, медична термінологія та комунікація в медицині та охороні здоров'я. Трансформаційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, викликані необхідністю відповідати світовим стандартам, вимагають від аспірантів обробки великих обсягів інформації медичного змісту. Від аспірантів очікується здатність проводити дослідницькі роботи у своїй галузі. Їм потрібні знання дискурсних норм, загальноприйнятих у публікаціях у медичних англійськомовних журналах, і більшість із них мають труднощі з опануванням термінології, забезпеченням лінгвістичної нормативності термінів у сфері дослідження. Державний освітній стандарт дисципліни «Професійна англійська мова» для третього рівня вищої освіти «Доктор філософії» з медицини вимагає функціональної та дискурсивної компетентності відповідного формату для ефективного спілкування в науковому та професійному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теоретико-методологічні та практичні питання викладання іноземних мов аспірантам у немовних вищих навчальних закладах України досліджували українські методисти та науковці: Н. Духаніна [1], Л. Лимар [2], В. Максимук [3], Г. Власова [4], Л. Ягеніч [5], Микитенко Н. О., Сулим В. Т., Козолуп М. С. [6] та інші. Навчання англійської медичної термінології аспірантів (докторів філософії) та студентів-медиків є активною темою наукових досліджень в Україні. Петрова О. Б. та Попова Н. О. досліджують методику навчання англійської медичної термінології та її особливості [7]. Лимар Леся аналізує підходи до визначення англійськомовної академічної комунікативної компетентності. У статті Волкова Н.П. та Лебідь О.В. обґрунтовано

необхідність формування комунікативної компетентності аспірантів для професійної діяльності. Автори пропонують використання інтерактивних методів навчання в аспірантурі для підвищення ефективності підготовки PhD [9].

Дослідники методики викладання аналізують методи навчання спеціальної медичної термінології на заняттях з англійської мови. Автори, що досліджують лексико-семантичні особливості вивчають структуру та функціонування медичної термінології у текстах. Наша стаття зосереджена на дослідженні спеціалізованої лінгвометодичної підтримки у здобутті навичок, що стосуються забезпечення лінгвістичної нормативності медичних термінів, зокрема концептосфери «*rehabilitation*» в англійському медичному дискурсі шляхом виявлення мовних засобів, що вербалізують концепт «*surgery*» як складову частину даної концептосфери. Робота з упорядкування термінології є необхідною умовою ефективного розвитку наукових досліджень, розвитку міжнародної співпраці, видання наукової та довідкової літератури. Така робота передбачає забезпечення лінгвістичної нормативності термінів у сфері дослідження,

Проблемами уніфікації і стандартизації термінів та позначення понять сфери реабілітації займалися ряд лінгвістів у різних мовах. Одним із перших в Україні, хто звернув увагу на необхідність стандартизації термінології реабілітації, був Герцик А.М. [10]. Сучасний стан та перспективи дослідження термінології реабілітації на матеріалі французької та української мов досліджував Коваль Р.С. Він вважає, що існує вже достатня кількість різних за обсягом представлених термінів лексикографічних тлумачних галузевих праць українською мовою і на часі укладання перекладних словників [11].

Огляд англійських джерел в межах зазначеної теми демонструє інший підхід до визначення поняття та трактування терміну «*rehabilitation*», підхід,

в основу якого закладено концептуальний опис. У 2007 році група науковців Стуки Дж., Сіеса А., Мелвін Дж. зробили пропозицію щодо концептуального опису реабілітації на основі Міжнародної класифікації функціонування, інвалідності та здоров'я [12]. Порівняння та синтез визначень реабілітації, які використовують споживачі, основні зацікавлені сторони і дослідники у формі термінологічного аналізу проводить Cochrane Systematic Reviews: термінологічний аналіз здійснюють Арієнті С, Патріні М, Поллок А, Лаццаріні СГ, Орал А, Негріні С. [13]. Необхідність міжнародного визначення реабілітації для цілей клінічних досліджень доводять Негріні С, Левак ВММ, Мейер Т, Кікенс С. [14].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Означені педагогічні експерименти, реалізовані у медичних освітніх закладах, дають усвідомлення можливості продовжити тему удосконалення фахової підготовки майбутніх лікарів – з огляду на зміну суспільного запиту. Актуальність дослідження зумовлена поглибленням вивчення аспірантами комунікативно-функціонального аспекту мови та відсутністю аналізу концептосфери «rehabilitation» у системі англійської мови. У фокусі нашого дослідження знаходиться виявлення, вирізнення й осмислення структури концепту і властивих системних зв'язків зазначеної концептосфери, зокрема мовних засобів організації її складового концепту «*surgery*».

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Мета роботи полягає у розробці комплексного аналізу змісту та особливостей організації концептосфери «rehabilitation» шляхом виявлення та аналізу мовних засобів організації концепту «*surgery*», що вербалізують його як складову концептосфери «*rehabilitation*».

У статті запропоновано:

1. аналіз відмінностей між мовним значенням, поняттям та концептом;

2. алгоритм концептуального аналізу для встановлення семантичної структури вербалізованого концепту;
3. мовні засоби організації концепту «*surgery*», що вербалізують його як компонент концептосфери «*rehabilitation*»;
4. базову структуру концептосфери «*rehabilitation*», зокрема встановлення семантичної структури її компоненту – концепту «*surgery*».

Матеріали та методи. Дослідження базується на навчальній моделі, що включає лінгвістичну та методичну підтримку забезпечення лінгвістичної нормативності термінів англійською мовою аспірантів-медиків. Ця модель передбачає використання педагогічних ресурсів лінгвістичного та методологічного забезпечення як основи навчання. На різних етапах дослідження використовуються такі загальнонаукові та лінгвістичні методи:

- дефініційний та компонентний аналіз залучаються для встановлення базових значень концепту;
- контекстуальний аналіз використаний для виявлення мовних засобів репрезентації концепту;
- структурно-семантичний аналіз застосований для структурно-семантичної класифікації мовних засобів вираження концепту.

Результати дослідження. Робота над будь-якою терміносистемою починається з виявлення основ науки чи її галузі, відбору понять, їх класифікації та групування. Різноманітні точки зору ускладнюють розуміння термінів і понять. Це особливо актуально для міжнародної діяльності, але це також актуально, наприклад для різних галузей охорони здоров'я, професії чи навіть дисципліни в межах професії. Універсальні визначення у сфері реабілітації можуть служити засобом для розвитку спільного розуміння реабілітації, реабілітаційних професій та професійних дисциплін фізичної та медичної реабілітації. Для того, щоб забезпечити спільне загальне розуміння реабілітації, корисно розробити концептуальний

опис, що може служити посиланням для реабілітаційних визначень з різних точок зору або інструмент для різних цілей [15].

Для детального опису структури концептосфери необхідне комплексне системне дослідження усього мовного корпусу, в якому репрезентується той чи інший її концепт. Ми розглядаємо проблему визначення концепту «*rehabilitation*» та його структуру в англomовному медичному дискурсі, який розуміється як галузь знань, що складається з концептів як її одиниць, та систему їх організації. Першочерговим завданням для нашої роботи є розуміння різниці між *терміном, поняттям та концептом*. Різниця між мовним значенням та концептом полягає в тому, що значення закріплено за мовними знаками, а концепт як елемент концептосфери, не пов'язаний із ним. Він може бути виражений багатьма мовними знаками чи їх сукупністю, а може і не бути представленим у системі мови, а існувати на основі альтернативних знакових систем. Концепт – породження мовної одиниці в певному обсязі її змісту, уключно з конотацією й конкретно-чуттєвими асоціаціями. Він містить не тільки поняття про класи предметів і явищ довкілля, а й асоціативне соціокультурне уявлення про них в узагальненому вигляді. Концепт – це нероздільне поєднання елементів свідомості, дійсності й мовного знака. Концепт - це те, що об'єднує людей за допомогою мовних знаків на різних етапах їхнього історичного розвитку й проявляється в ставленні до дійсності та способів взаємодії з нею [16].

Терміни «*поняття*» і «*концепт*», відносяться до різних наук: «*поняття*», передовсім, застосовується в філософії та логіці, «*концепт*» – притаманний лінгвокультурології, когнітивній лінгвістиці та психології, де він все частіше застосовується в останні десятиліття, що свідчить про зростаюче зацікавлення науковців до дослідження концептів [17]. Незважаючи на те, що *поняття* та *концепт* мають однакову внутрішню форму у своїй етимології та часто

використовуються як синоніми, вони принципово відрізняються за своїм статусом. За своїм змістом концепт є ширшим за поняття, оскільки поєднує не лише описові та класифікаційні елементи, а й включає вольові, чуттєві та образні компоненти. Концепт є елементом свідомості, а отже, є синтетичним лінгвокультурним утворенням, яке не можна віднести виключно до лінгвістичної чи культурної сфер, оскільки виникає на їх перетині, концепт постає як сукупність уявлень, що є результатом історичного розвитку мови та культури, що робить його ментальною одиницею та ідеальним інструментом людського мислення, або, як зазначає О. Зайченко: «Концепти є предметом емоцій, симпатій та антипатій, іноді конфліктів та суперечок, вони дозволяють людині мислити, розуміти та хвилюватися» [18, с. 79]. Фундаментальна відмінність між концептом і поняттям полягає в динамічній мінливості концепту та статичній нормативності поняття. Вони відрізняються саме своєю функціональною природою: поняття є статичним, тоді як концепт є динамічним [19, с. 188].

Таким чином, концепт виступає як багаторівнева інформаційна структура свідомості, одиниця пам'яті, організована певним чином, що містить вербально та невербально виражені знання про об'єкт пізнання, набуті шляхом взаємодії свідомого та несвідомого [20, с. 410]. Не менш важливим є опис та визначення структури концепту. Проаналізовані в сучасній лінгвістиці підходи дозволяють стверджувати, що у сучасній лінгвістиці виокремлюють діадну структуру, що складається з ядра та периферії, та тріадну структури концепту, яка представлена поняттєвим, образним та ціннісним компонентами. У нашому випадку ми використовуємо для аналізу діадну структуру концепту, яка у центрі поля концепту має ядро, це – ключова лексема, що позначає концепт. У ядрі закріплюються етимологічні особливості концепту та зміст відповідного поняття. До ядра номінативного поля належать лексеми, які відзначаються високою частотністю вживання,

найбільшою узагальненістю за семантикою та стилістичною нейтральністю. Окрім лексем, які входять до ядра номінативного поля, виділяємо також периферійні компоненти, які виокремлюються шляхом аналізу контекстів або сполучуваності лексем, які вербалізують концепт у мові.

Проблема систематизації концептів розв'язується науковою самодостатністю терміна “концептосфера”. Концептосфера, одне з основних понять когнітивної лінгвістики, представляє сукупність концептів, які існують у свідомості носіїв мови. Концептосфера, як і сам концепт, постійно доповнюється, реконструюється, модифікується, а отже, є динамічною структурою. Вона представлена ядерною, приядерною зонами та периферією [21]. Розгляд цих понять лінгвістами відбувався в аспекті сучасних тенденцій розвитку мовознавства; концептуальним напрямом в англійській картині світу, розвитку різних методів концептуального аналізу. На думку М. Полюжина *концептуальний аналіз* дає реальну змогу простежити, як і якою мірою знання мови відображає знання людини про світ у вигляді тлумачення у словникових дефініціях [22]. Крім того, концептуальний аналіз спрямований на виявлення й осмислення структури вербалізованого концепту з метою з'ясування обставин його формування, знаходження властивих для нього системних зв'язків та їхніх відмінностей від інших концептів; на отримання різнобічних знань про світ, спосіб життя, традиції та культуру носіїв певної мови.

З метою сприяння адаптованому, але послідовному визначенню будь якого концепту, розробляється концептуальний опис, який може слугувати довідкою, і здається найбільш корисним. Крім того, в залежності від цілі, можна, наприклад, використати *комплексне або коротке визначення*. Короткі визначення та дефініції більшою мірою виведені на основі концептуальних описів. Аналіз словникових дефініцій є важливим і необхідним етапом вивчення понятійного компоненту структури концепту. А.М. Приходько

зазначає: «Понятійний субстрат концепту – це той мінімум його смислового об'єму, який зазвичай фіксується лексикографічними джерелами». [23].

Точка зору щодо визначення реабілітації, включаючи визначення реабілітації ВООЗ, неодноразово змінювалася. На сьогодні ВООЗ визначає реабілітацію як «сукупність втручань, призначених для оптимізації функціонування та зменшення інвалідності осіб із захворюваннями у взаємодії з їхнім оточенням». Джерелами для нашого дослідження служили словники англійської мови (тлумачні, фразеологічні, тезауруси) та матеріали веб сайтів. Дефініції та концептуальні описи стали основою для уточнення обсягу концепту та окреслення його складових. [24].

На основі уже існуючих визначень, дефініцій та концептуальних описів «*rehabilitation*» нашим завданням є визначення лексико-семантичних груп даного концепту у системі англійської мови. Вибір термінів та визначень базувався на розумінні цієї сфери як складного та багатоаспектного явища, для найменування процесів якого обиралися терміни із медичної та соціально-психологічної реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії.

Для встановлення його специфіки використовуємо концептуальний аналіз, який постає логічним продовженням семантичного аналізу і характеризується певними специфічними ознаками: 1) залучає до сфери своїх інтересів не тільки лінгвістику, а й культурологію, історію, психологію, соціологію, філософію тощо та, крім аналізу словникового значення, включає особистий та етнічний досвід, асоціації носіїв мови та культурно-національний контекст (на відміну від семантичного аналізу, що не виходить за межі власне лінгвістичного знання і виступає суто мовним аналізом одиниць) [25].

У дослідженні застосовано такий алгоритм концептуального аналізу: 1) встановлення семантичної структури вербалізованого концепту за допомогою дефініційного аналізу та концептуальних описів ключової лексики; 2)

встановлення асоціативного поля для реконструювання асоціативного потенціалу, тобто встановлення периферії концепту; 3) розробка когнітивної моделі концепту «*rehabilitation*». Слід зазначити, що та чи інша модель концептуального аналізу залежить не тільки від складності та значущості концепту, але й від мети і завдань, які ставить перед собою дослідник. А тому, опираючись на твердження, що реабілітація є різнобічною та складною галуззю, яка охоплює всі проблеми особи з інвалідністю і при цьому велика кількість слів є необхідною для того, щоб її описати, ми представляємо опис концептосфери «*rehabilitation*», а також окреслюємо особливості компонентів її субконцептів та міні концептів через лексичні, та фразеологічні засоби лінгвістичної об'єктивації у формі моделі концептосфери. Лексичні одиниці сучасної англійської мови, які вербалізують зазначений концепт, можна поділити та угрупувати за польовим принципом, де ядром є іменник «*rehabilitation*». У результаті ми отримали структуру концептосфери «*rehabilitation*», яка охоплює: базисні субконцепти *defects, disorders, traumas, diseases* / вади, порушення, травми і захворювання, що належать до ближньої периферії ядра «*rehabilitation*», тобто знаходяться у приядерній зоні.

Ми окреслюємо особливості компонентів її субконцептів та міні концептів через лексичні, та фразеологічні засоби лінгвістичної об'єктивації у формі структури поняттєвих / концептуальних груп:

- 1) *Rehabilitation services, Rehabilitation intervention, treatment, therapy, and care* / Реабілітаційні послуги, реабілітаційне втручання, лікування, терапія та догляд.
- 2) *Modern tools in rehabilitation assessment* / Сучасний інструментарій реабілітаційної оцінки.
- 3) *Medical fields (orthopedics, surgery, neurology, traumatology, sports medicine, psychiatry, cardiology and other related medical fields involved)* /задіяні медичні

галузі (з ортопедії, хірургії, неврології, травматології, спортивної медицини, психіатрії, кардіології та інших суміжних медичних галузей).

4) *Medical facilities: clinics, hospital departments, rehabilitation institutions, organizations* /медичні заклади: клініки, лікарняні відділення, реабілітаційні установи, організації.

5) *PRM specialties involved* /залучені спеціальності фізичної та медичної реабілітації, які знаходяться на дальній периферії від семантичного ядра. Кожний із субконцептів та мініконцептів має своє місце в певній впорядкованій системі ієрархічних відношень.

Дана концептосфера не є закритою, оскільки кожен субконцепт може бути, в свою чергу, центральним компонентом іншої концептосфери. У фокусі даного дослідження є розгляд концептуальних групи: *Medical fields*, зокрема функціонування терміну *surgery*, який є центральним компонентом лексико-семантичного поля і в свою чергу, розширює концептосферу «*rehabilitation*» в англійській картині світу.

Ми розглядаємо проблему визначення концепту «*surgery*», яке розуміється як галузь знань, що складається з суб-концептів і міні-концептів як її одиниць, та проблема її системної організації. Для встановлення специфіки концепту використовуємо другу складову алгоритму концептуального аналізу: встановлення асоціативного поля для реконструювання асоціативного потенціалу, тобто встановлення периферії концепту.

Опис концепту «*surgery*», та особливості його компонентів представляємо у формі структури поняттєвих / концептуальних груп: *За типами втручань; Хірургічні спеціальності; За видами процедур; За використанням обладнання; За віковим показником.*

Хірургічне втручання прийнято класифікувати за невідкладністю (планове, напівпланове, невідкладне), призначенням (дослідницьке,

терапевтичне, лікувальне, пластичне, реконструктивне, косметичне) та інвазивністю (відкрите, лапароскопічне тощо). Його також можна класифікувати за задіяною системою організму (наприклад, нейрохірургія, загальна хірургія) або конкретною процедурою (наприклад, гастректомія, артроскопія). У нашому випадку дотримана перша класифікація:

1. By Urgency: *Elective Surgery. Semi-Elective Surgery. Emergency Surgery.*
2. By Purpose: *Exploratory Surgery. Therapeutic Surgery. Curative Surgery. Plastic Surgery.*
3. By Invasiveness: *Open Surgery. Keyhole/Laparoscopic Surgery. Minimally Invasive Surgery.*
4. By Body System: *Neurosurgery. General Surgery.*

У концептуальній групі «Хірургічні спеціальності» традиційно та академічно терміни класифікуються за органом, системою органів або областю тіла. Приклади включають: *Cardiac surgery; Thoracic surgery; Gastrointestinal surgery; Vascular surgery; Urological surgery; ENT surgery; Oral and maxillofacial surgery; Neurosurgery; Orthopedic surgery.*

Інші класифікації не обмежені лише цим критерієм, вони доповнюють вище окреслену групу: *General surgery; Trauma surgery; Pediatric surgery; Surgical oncology.*

Концептуальна група «За видами процедур» включає в себе: *Amputation; Replantation; Resection; Excision; Exenteration; Extirpation; Ablation; Repair; Reconstruction; Grafting; Bypass; Implantation; Transplantation; Harvesting.*

Laser surgery; Cryosurgery; Electrosurgery; Microsurgery; Endoscopic surgery; Robotic surgery. є складовими концептуальної групи «За використанням обладнання та медичними інструментами».

До концептуальної групи «За віковим показником» відноситься: *Fetal surgery; Pediatric surgery; Geriatric surgery.*

Як зазначалося вище, концептосфера не є закритою, оскільки кожен субконцепт може бути, в свою чергу, центральним компонентом іншої концептосфери. І це відкриває перспективи подальших досліджень, які полягають в аналізі функціонування концептуальних груп в англomовному медичному дискурсі.

Висновки. Медична термінологія, як частина загальної термінології, характеризується високим ступенем нормативності, що забезпечує точність і однозначність в описі медичних явищ. У термінології медичного тексту концепт, поняття та термін тісно пов'язані, але мають різні значення. Концепт – це загальне, абстрактне уявлення про явище, поняття – це форма відображення концепту в мисленні, а термін - це мовний засіб, слово або словосполучення, яке позначає певне поняття.

В рамках нашого дослідження на основі засобів мовної репрезентації концепту та його когнітивних властивостей змодельовано структуру аналізованої концептосфери «*rehabilitation*», зокрема її компонента – концепта «*surgery*».

Концептуальний опис реабілітації як стратегії здоров'я та концепту «*surgery*» як його компоненту може служити посиланням для будь-якої професійної дисципліни, пов'язаної з реабілітацією всередині чи поза сектором охорони здоров'я та для постачальників послуг, також може служити загальною довідкою для концептуального опису окремих наукових галузей дослідження функціонування та реабілітації людини, полегшувати концептуальний процес визначення лікарських спеціальностей та інших реабілітаційних професій.

Перспективи подальшого дослідження полягають в аналізі функціонування окреслених концептуальних груп, тобто у розширенні лексико-семантичного поля «*rehabilitation*» в англomовному медичному

дискурсі, а також порівняльному аналізі асоціативних змістів концепту в англійській та українській мовах.

Список використаних джерел

1. Dukhanina N.M. Peculiarities of learning foreign languages for higher education holders of the degree of Doctor of Philosophy (PhD), Young scientist, 2018, No. 4(2), P. 489–492.
2. Lymar L.V. English for medical PhD students. Guidebook for future PhDs in Medicine, K.: Knyga plyus, 2020, 128 p.
3. Maksimuk V. M. English language for graduate students and scientists of humanities and natural sciences at universities. “English for PhD Students”: Textbook, Lviv: “Astrolabia”, 2006, 232 p.
4. Vlasova G.V., Lutovynova V.I. Analytical and synthetic processing of information: manual, Kyiv, 2006, 290 p.
5. Yagenich L. V. “Psychologichni osoblyvosti formuvannya anglo-movnoyi akademichnoyi kompetentnosti likarya v processi navchannya v aspiranturi medychnogo universytetu” [Psychological peculiarities of shaping English academic competence of doctors during their postgraduate studies], *Problemi sprovremennoho pedagogychnoho obrazovannya* [Problems of modern pedagogical education], 2014, (46-6), P. 274–280.
6. Mykytenko N. O., Sulym V. T., Kozolup M. S. Formation of academic competence: English language course for students and postgraduates in natural sciences: teaching. Manual, Lviv: LNU named after Ivan Franko, 2017, 184 p.
7. Петрова О.Б., Попова Н.О. До питання про навчання англійської медичної термінології // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (1-2 серпня 2015 р.) // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – С.123-125.

8. Лимар Л.В. З досвіду запровадження курсу «Академічна англійська мова для майбутніх докторів філософії/медиків з метою формування англомовної професійної та академічно комунікативної компетентності. Актуальні питання гуманітарних наук, 2022, 2(48), С. 164-169

9. Лебідь О.В., Волкова Н.П. Формування комунікативної компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Дніпро, Педагогіка і психологія. Педагогічні науки; 2020, 2 (20), С. 168-179.

10. Герцик А.М. До питання тлумачення термінів «фізична реабілітація» та «фахівець з фізичної реабілітації» / А.М. Герцик // Теорія та методика фізичного виховання. – 2010. – № 3. – С. 45–48.

11. Коваль Р. С. Терміни на позначення понять фізичної і медичної реабілітації у французькій та українській мовах дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17 / Коваль Ростислав Семенович. – Львів., 2019. – 312 с.

12. Stucki g, Cieza A, Melvin J. The International Classification of Functioning, Disability and Health: a unifying model for the conceptual description of the rehabilitation strategy. J Rehabil Med 2007; 39: 279–285.

13. Arienti C, Patrini M, Pollock A, Lazzarini SG, Oral A, Negrini S. A comparison and synthesis of rehabilitation definitions used by consumers (Google), major Stakeholders (survey) and researchers (Cochrane Systematic Reviews): A terminological analysis. Eur J Phys Rehabil Med. 2020;56:682-689.

14. Negrini S, Levack WMM, Meyer T, Kiekens C. Why we need an internationally shared rehabilitation definition for clinical research purposes. Clin Rehabil. 2021;35:1657-1660.

15. Stucki g, Cieza A, Melvin J. The International Classification of Functioning, Disability and Health: a unifying model for the conceptual description of the rehabilitation strategy. J Rehabil Med 2007; 39: 279–285.

16. Поняття, концепт та його структура / М. Полужин // Науковий

вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
Філологічні науки. Мовознавство. - 2015. - № 4. - С. 212-222.

17. Джеріх О. С. «Концепт» у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології: поняття та структура. Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. Випуск 35–36, 2018.

18. Зайченко О.В. Поняття «концепт», його загальна характеристика. Наукові записки. Серія «Філологічна». 2012. Вип. 24. С. 78-81.

19. Януш Х. Поняття і концепт. Критерії розрізнення. *Studia methodologica*. 2014. № 37. С. 184-190.

20. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, 2008. 712 с.

21. Петрів Х. В. Концептосфера національної ідентичності та її мовна об'єктивація в публіцистичних текстах О. Пахльовської: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Петрів Христина Володимирівна. – К., 2019. – 312 с.

22. Полюжин М.М. Типологія й аналіз концептів / М.М. Полюжин // *Іноземна філологія*. – 2009. – Вип. 121. – С. 80–89.

23. Приходько А.Н. Концепты и концептосистемы / А.Н. Приходько. – Днепропетровск, 2013. – 307 с.

24. Бебих В., & Рак, О. (2024). Концептуальний опис та дефініції як основа моделювання структури концептосфери «rehabilitation» в англomовній картині світу. *Current Issues of Linguistics and Translation Studies*, 30, 114-122. <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2024-30-20>.

25. Полюжин М. М. Концептуальна система як базове поняття когнітивної семантики й теорії мовної особистості / М. М. Полюжин // *Проблеми романо-германської філології: Зб. наук. праць*. – Ужгород: Ліра, 2005. – С. 5–20.